

پروپوزال نویسی

دکتر شیما کتابفروش

مقدمه

- طرح تحقیق، نقشه و ساختار پژوهش برای دستیابی به پاسخ پرسشهای پژوهش است.
- تشریح ساختار
- تشریح ساختار پژوهش یکی از مهمترین و در عین حال مشکلترین بحثهای انجام يك تحقیق علمی است

مراحل تحقیق:

- هر تحقیق چهار مرحله ی مهم دارد که ابتدا هر کدام را ذکر کرده و سپس بسط میدهیم:
- مرحله ی اول انتخاب موضوع تحقیق میباشد که در آن زمینه ی مد نظر طرح مسئله صورت گیرد.
- مرحله ی دوم طراحی یا نقشه ی راه طرح مد نظر میباشد: به این صورت که نوع متغیر ها روش تحقیق و جامعه ی مورد بررسی را (ازلحاظ تعداد و روش) مورد بررسی قرار میدهیم
- مرحله ی سوم اجرای طرح میباشد که شامل جمع آوری داده ها و مدیریت بودجه و زمانبندی است
- مرحله ی چهارم و نهایی گزارش طرح است که شامل گزارش پیشرفت گزارش پایانی و چاپ مقاله است

انتخاب موضوع

● چه پژوهشی «بهتر»ه؟

● اگه ما عضو يه شوراي پژوهشي مي بوديم چه طرح هايي رو تصويب مي کرديم؟

... ●

انتخاب موضوع

- مطالعه اجمالی در برخی زمینه های مورد علاقه و مهم
- جستجو در برخی پایگاه ها و اینترنت تحت عبارت های زیرمجموعه حوزه مورد نظر: (... موضوعات پژوهشی؛ ... اولویت های پژوهشی؛ ... مباحث پژوهشی؛ ... پیشنهادهایی برای پژوهش های بیشتر)
- مطالعه و واریسی پیشنهادهایی برای پژوهش های آینده در فصل آخر پایان نامه ها برای آگاهی از موضوع های بالقوه مناسب.
- مرور و کنجکاوی در فهرست مندرجات مجلات علمی
- مرور محورهای پیشنهادی همایش های ملی و بین المللی
- مرور و کنجکاوری در فهرست مقالات همایش ها
- رجوع به راهنماهای موضوع وب سایت ها و موتورهای جستجویی مثل یاهو
- مشورت با صاحب نظران و سایر همکاران آگاه و منتقد در مورد موضوع های قابل قبول و مطرح

عنوان طرح:

- تعیین موضوع در کار تحقیق اهمیت ویژه دارد بطور کلی موضوع تحقیق باید:
 ۱. بدیع و دارای جهاتی از ابتکار و خلاقیت باشد.
 ۲. پاسخی اساسی به نیازها و کنجکاویهای علمی فراهم آورد.
 ۳. قابل بررسی علمی باشد.
 ۴. از بدیهیات دور بماند، تحقیقی که در آن سؤالات و یا سؤال اساسی امر یا اموری بدیهی باشد، مقبول نیست.
 ۵. عنوان هر طرح پژوهشی باید مرتبط با تخصص مجری و همکاران وی باشد.
- باید دارای محدوده تعیین شده باشد یعنی در صورتی که زمان و مکان در نتایج پژوهش تاثیرگذار باشند، بهتر است که قلمرو مکانی یا زمانی طرح در عنوان آورده شود.

مثال

- بررسی و تحلیل آموزش در ایران و جهان

- بررسی شاغل بودن دانشجویان کارشناسی ارشد رشته علوم آزمایشگاهی در دانشگاه X

- توجه به کلمات رابطه، تاثیر بررسی یا شناسایی و مواردی از این قبیل در عنوان تحقیق حائز اهمیت است. چرا که در بعضی موارد نوع تدوین موضوع تحقیق در تعیین نوع روش تحقیق و نیز جامعه آماری مؤثر است.

- مثال ۱- بررسی عوامل مؤثر بر رضایتمندی اساتید در دانشگاه علوم پزشکی تبریز.

- مثال ۲- شناسایی عوامل مؤثر بر رضایتمندی اساتید در دانشگاه علوم پزشکی تبریز.

مدیر اجرایی طرح (مجری)

- به فردي اطلاق میگردد که جزو همکاران طرح بوده و با توافق جمعی طرح دهندگان و طبق ضوابط اجرای طرحهای تحقیقاتی دانشگاه در مورد موضوع طرح (که تحت عنوان طرح تحقیقاتی مشخص میگردد) گروه تحقیق را هماهنگ ساخته و مسئولیت اجرای طرح از نظر مالی ، حقوقی و اداری بعهده ایشان است .

- **محیط پژوهش :** محیط پژوهش که قلمرو مکانی نیز نامیده می شود عبارت است از مکانی که نمونه های آماری مورد مطالعه از آنجا گرفته می شود .
- **مدت اجرا :** مدت اجرای طرح را مجری طرح با توجه به لیست فعالیتهایی که برای رسیدن به هدف نهایی تعیین کرده مشخص می نماید تاریخ شروع اجرای طرح تحقیقاتی از زمان تصویب نهایی با امضاء قرارداد آغاز می گردد .

- خلاصه ضرورت اجرا و اهداف کاربردي طرح:

در این قسمت ضرورت اجراي طرح و هدف نهايي بطور خلاصه و بگونه اي كه يك نمود كلي از طرح تحقيقاتي را به خواننده نشان دهد ، در چند سطر ارائه مي گردد .

- خلاصه روش اجراي طرح:

در این قسمت روش اجراي طرح با اشاره به نوع تحقيق، جامعه مورد تحقيق، حجم نمونه، محيط تحقيق، روش نمونه گيري، روش گردآوری داده ها ، روش ، چگونگي تجزيه و تحليل داده ها و روشهاي آماري بكار رفته نوشته مي شود .

خلاصه هزینه ها:

..... ریال ...	هزینه مسافرت	 ریال	هزینه پرسنلي
..... ریال ...	هزینه هاي ديگر	 ریال	هزینه آزمایشات و خدمات تخصصي
..... ریال ...	جمع کل	 ریال	هزینه مواد و وسایل مصرفي
		 ریال	هزینه مواد و وسایل غير مصرفي

جدول مشخصات همکاران

[illegible]

مقدمه و معرفی طرح

- این بخش اولین قسمت یه پروپوزاله که ما رو با کل مسئله ی مورد تحقیق، چطور مطرح شدنش، و همینطور چطور بررسی شدنش آشنا می کند
- از طرف دیگه، یه جورایی مهمترین قسمت پروپوزاله. تو همین قسمته که مشخص می کنیم «چرا باید این مطالعه انجام بشه».
- در قسمت بیان مسئله بایستی دقیقاً مسئله ای که به صورت عنوان تحقیق نوشته شده است تبیین گردد،
- بیان مسئله معمولاً با یک جمله ی پرسشی هوشمندانه شروع میشود به نحوی که ذهن مخاطب را از مسائل روزمره جدا کرده و کنجکاوی او را در یافتن پاسخ به این سوال برمی انگیزاند.

۱. ضمن معرفي موضوع و بيان کلیاتي در مورد موضوع ، محدوده موضوع را از نظر علمي بيان کند .
۲. باید بگوید چه مشکلي را میخواهد بررسی کند .
۳. اهمیت مشکل چیست ؟
۴. چرا این مشکل ارزش تحقیق را دارد .
۵. ادامه این مشکل (در صورت حل نشدن) به کجا می رود .
۶. تحقیقاتي که در خصوص مشکل مورد نظر محقق در مکانها و زمانهاي مختلف انجام گرفته چگونه بوده و چه نتیجه اي داشته است .

- کمبودهاي عملي - علمي در خصوص موضوع مورد مطالعه در تحقیقات قبلي را مشخص نماید .

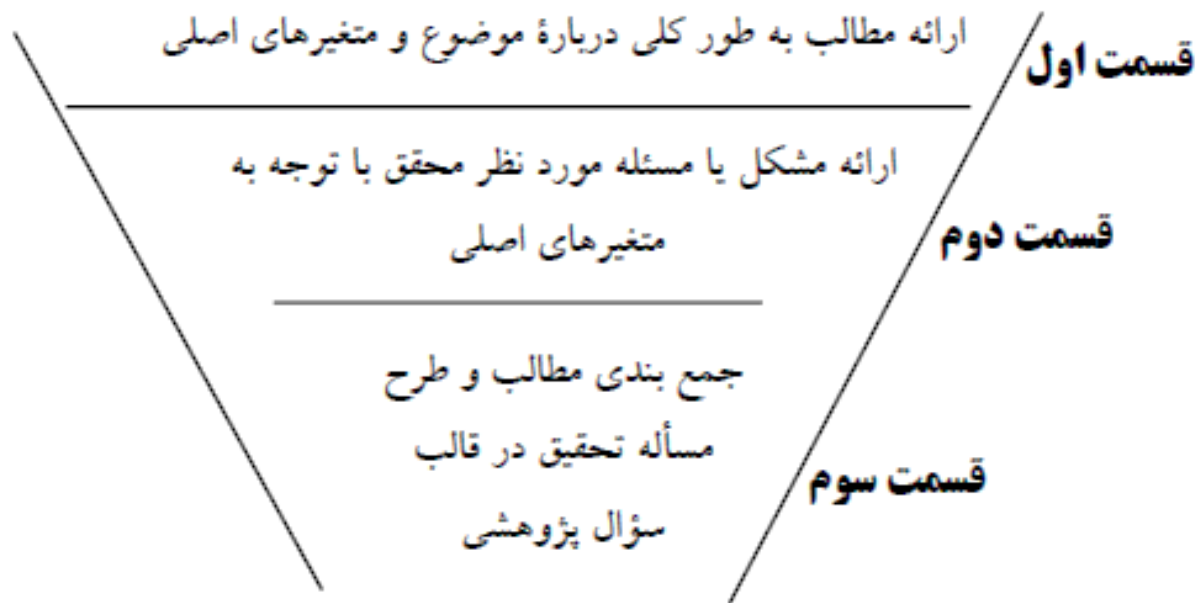
- آیا قبلاً یافته هاي محکم و استواري درباره آن بدست آمده و آیا این یافته ها مخالفتهاي را برانگیخته است ؟

- آیا در تحقیقات قبلي کاستيهاي وجود دارد که بتوان آنها را برطرف کرد .

۷. در انتهاي هر بيان مسأله بايد سؤال اصلي يا مسأله اصلي پژوهشي به صورت عبارت سؤالي آورده شود .

- به طور كلي بيان مسأله بایستي به گونه اي نوشته شود که هر خواننده بدون حضور ارائه دهنده طرح ، آنچه را که در ذهن محقق در خصوص موضوع وجود دارد را درك نماید

چارچوب کلی تدوین بیان مسئله

مطالبی که باید در بیان مسئله مطرح شوند

- (۱) تعریف مشکل
- (۲) اهمیت مشکل با ارائه ی آمار در دسترس
- (۳) نحوه ی برخورد با مشکل، راه حل ها و خدمات موجود
- (۴) عوارض ناشی از تداوم این مشکل ها
- (۵) معرفی عوامل مؤثر بر موضوع
- (۶) تناقض های موجود
- (۷) توضیح اینکه در این پژوهش چه کاری قراره انجام شود
- (۸) فواید اجرای طرح

تعريف واژه هاي اختصاصي :

- واژه هاي اختصاصي که در عنوان و اهداف ذکر شده است بايد بصورت کوتاه تعريف شود. واژه هاي کليدي هر طرح بايد در برگيرنده همه موضوعهاي اساسي باشد که طرح درباره آنها بحث مي کند.

اهداف و فرضیات طرح

- **اهداف طرح:** اهداف تحقیق به سه دسته، هدف کلی و اهداف فرعی و اهداف کاربردی تقسیم می شوند .
- **هدف کلی:** هدفی است که محقق در نتیجه انجام تحقیق می خواهد به آن برسد. می توان گفت در اکثر تحقیقات هدف کلی همان عنوان تحقیق است که به زبان حال استمراری یا خبری نوشته می شود.
- **اهداف اختصاصی:** اهداف فرعی تحقیق از هدف کلی تحقیق ناشی می گردد. در واقع در هر تحقیق از آنجا که دستیابی به اهداف کلی به یکباره امکان پذیر نیست ، آن را به چند هدف فرعی تقسیم می کنند که در نتیجه تحقیق و دستیابی به آنها هدف کلی محقق می گردد .

- **صراحت :** هر تحقيق بايد به طور مشخص، روشن و صريح عنوان گردد .
- **ايجاز(خلاصه كردن):** هر هدف تحقيق بايد در حدود يك سطر مطرح شود .
- **عدم تناقض :** اهداف تحقيق بايد با يکديگر سازگار باشند و در کل نيز مجموعه اي منتظم و بهم پيوسته فراهم آورد .
- **تعدد مطلوب :** تعداد اهداف هر تحقيق بايد در حد اعتبار، زمان، نيروي انساني و ساير امکانات باشد .
- **تحقق پذيري :** هدفهاي يك تحقيق بايد قابل پژوهش و عملي باشند .

مثال

- تعیین شیوع زخم های دهانی در مبتلایان دیابت مراجعه کننده به بیمارستان شفا
در سال ۱۳۸۶
- تعیین شیوع زخم های دهانی در مبتلایان دیابت مراجعه کننده به بیمارستان شفا
در سال ۱۳۸۶ بر حسب جنس
- تعیین شیوع زخم های دهانی در مبتلایان دیابت مراجعه کننده به بیمارستان شفا
در سال ۱۳۸۶ بر حسب سن
- تعیین شیوع زخم های دهانی در مبتلایان دیابت مراجعه کننده به بیمارستان شفا
در سال ۱۳۸۶ بر حسب نوع دیابت ؛ مدت دیابت

فرضیات طرح:

- فرضیه ، بیانی است حدسی یا علمی و مبتنی بر دانش و آگاهی های قبلی پژوهشگر که ، روابط بین دو یا چند متغیر را مورد بررسی قرار می دهد.
- وقتی فرضیه ای را عنوان می کنیم در حقیقت «اگر شرایط چنین و چنین رخ دهد، نتایج می گوئیم»

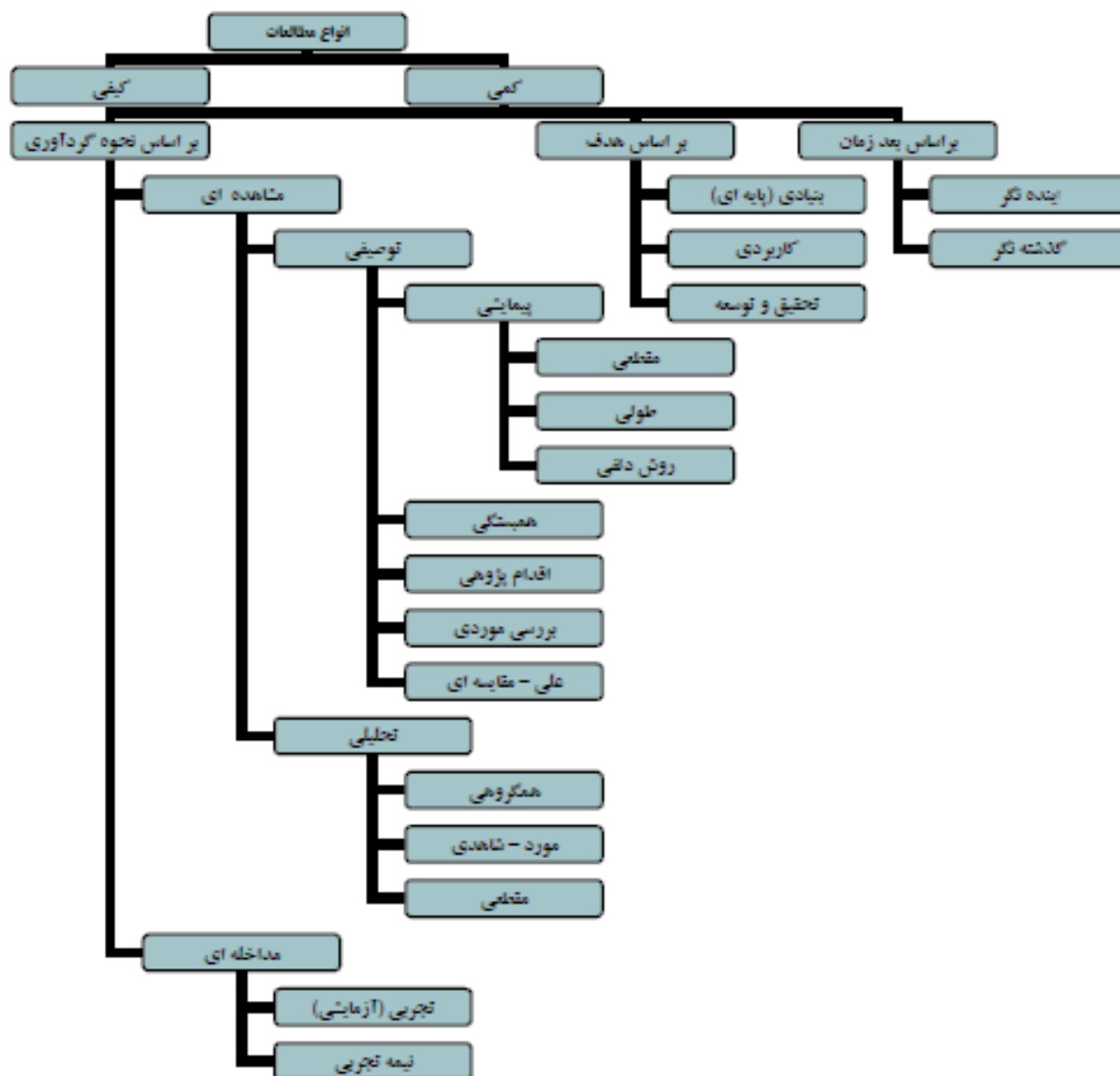
در هنگام بیان فرضیه محقق به بررسی روابط بین متغیرها می پردازد. به طور متداول این بیان به سه شکل صورت خواهد گرفت.

□ بررسی رابطه علت و معلولی بین دو یا چند متغیر.

□ بررسی همبستگی و شدت آن بین دو یا چند متغیر.

□ بررسی و مقایسه میزان تفاوت تاثیر یک یا چند متغیر بر یک یا چند متغیر.

نوع مطالعه:

مطالعات کمی: صاحب نظران تحقیق کمی را به عنوان يك رویکرد دقیق که در آن متغیرها قابل اندازه گیری و مقایسه هستند توصیف نموده اند.

تقسیم بندی بر اساس بعد زمانی:

- گذشته نگر: به طور کلی چنانچه دادهای گردآوری شده در رابطه با رویدادهایی باشد که در گذشته رخ داده است طرح تحقیق را می توان گذشته نگر تلقی کرد.
- آینده نگر: در صورتی که داده ای مورد نیاز پژوهشگر درباره رویدادهایی باشد که پژوهشگر باید رخداد آن ها را طی دستکاریهایی نسبت به يك متغیر به وجود آورد و یا به طور کلی متغیر مورد مطالعه چنان باشد که مشاهده آن در آینده میسر باشد در این صورت طرح پژوهشی آینده نگر تلقی می شود.

تقسیم بندی بر اساس هدف تحقیق:

- **تحقیق بنیادی:** هدف اساسی این نوع تحقیقات آزمون نظریه ها تبیین روابط بین پدیده ها و افزودن به مجموعه دانش موجود در يك زمینه خاص است .
- **تحقیق پایه ای:** نوعی از تحقیق است که اهداف مشخص تجاری ندارد و در آن سعی می شود که دانش و نظریه ها بطور عام و خاص توسعه و گسترش یابد و
- کاربرد عملی دستاوردهای تحقیق مورد توجه نمی باشد
- **تحقیق کاربردی:** در این نوع تحقیقات هدف کشف دانش تازه ای است
- **تحقیق و توسعه:** فرایندی است که به منظور تدوین و تشخیص مناسب بودن يك فرایند ، روش ها و برنامه های، شناسایی نیاز یا استعداد، پیدایش اندیشه ها ،آفرینش طراحی ،تولید ، معرفی و انتشار يك محصول و فرایند یا نظام فناوری تازه، انجام می شود.

- تقسیم بندی براساس نحوه گردآوری داده ها:

- تحقیق توصیفی

- تحقیق پیمایشی

- روش مقطعی

- روش طولی

- **تحقیق همبستگی:** تحقیق همبستگی با این هدف انجام می شود که رابطه میان متغیرها را نشان دهد.
- **اقدام پژوهی:** اقدام پژوهی نوعی تحقیق است که توسط خود افراد درگیر در يك مسئله و برای حل یا کاهش آن انجام می گیرد.
- **بررسی موردی:** اگر موضوع مطالعه مستلزم دقت و عمق بیشتری باشد، حوزه آن محدود خواهد بود.

- **تحقیق پس رویدادی** در روش تحقیق علی-مقایسه ای محقق به دنبال کشف و بررسی روابط بین عوامل و شرایط خاص یا نوعی رفتار که قبلاً وجود داشته یا رخ داده از طریق مطالعه نتایج حاصل از آنها، است
- **تحقیقات تحلیلی:** در این مطالعات با پیش گویی فرضیاتی روابط بین متغیر ها آزمون شده و ارتباطی بین آنها برقرار می‌گردد.
- **مطالعات مورد-شاهدی:** این مطالعات با یک گروه بیمار و یک گروه شاهد جهت بررسی وجود عوامل خطر در گذشته آنها انجام می‌گیرد.
- **مطالعات همگروهی:** در این مطالعات یک گروه دارای عامل خطر بیماری یا مواجهه و یک گروه بدون عامل خطریا مواجهه جهت بر آورد میزان بروز بیماری یا مرگ ناشی از آن طی یک مدت زمانی (به سمت آینده) پیگیری میشوند.

- تحقیقات مداخله ای: در اثر مداخله محقق برای یک تغییر مستقل در یک یا چند

گروه و بررسی اثر آن بر روی متغیر وابسته محقق می گردد و به دو دسته

تقسیم می شود.

- تحقیقات تجربی

- تحقیقات نیمه تجربی

مطالعات کیفی

- تحقیق کیفی در واقع شیوه منظم بررسی به منظور فهم پدیده ها و تعامل آنها با خود و محیط اطرافشان است.

- متا آناليز انجام متا آناليز جمع بندي، خلاصه، و ارائه يك دستور العمل پزشكي براساس داده هاي كمی اسناد و تحقيقات قبلي انجام شده مي باشد.

کلیات روش اجرا :

- نوع تحقیق، جامعه مورد تحقیق، مشخصات نمونه پژوهش، معیارهای ورود و خروج از مطالعه، حجم نمونه و روش محاسبه آن، محیط تحقیق، روش نمونه گیری، روش گردآوری داده ها، روش پایایی و روائی ابزار گردآوری داده ها، چگونگی تجزیه و تحلیل داده ها و روشهای آماری بکار رفته می باشد

جدول متغیرها:

[illegible]

- **متغیر:** عبارت است از صفت یا مشخصه قابل اندازه گیری يك فرد یا پدیده که می تواند مقادیر مختلف داشته باشد و از فردي به فرد دیگر تغییر کند
- **متغیر وابسته:** متغیری است که متغیر مستقل بر روی آن اثر می کند . در واقع متغیر وابسته همان معلول است .
- **متغیر مستقل:** متغیری است که محقق تاثیر آن را بر سایر متغیرها مورد سنجش قرار می دهد متغیری که به عنوان علت احتمالی، تحت بررسی است.

- **متغیرهای مداخله گر:** متغیر مداخله گر عاملی است که بر متغیر وابسته تأثیر می گذارد اما نمی توان آنرا دستکاری کرد، تأثیر آن را مشاهده یا اندازه گرفت؛ بلکه تأثیر این عامل را باید از طریق تأثیر متغیرهای مستقل و تعدیل کننده بر متغیر وابسته استنباط کرد.

- **متغیر کیفی:** متغیر های کیفی را متغیر های مقوله ای نیز می نامند که شامل حالت های گوناگون يك ویژگی است مانند جنسیت، مذهب، شغل و ...
- **متغیر کمی:** متغیر هایی هستند که برای اندازه گیری آنها می توان اعداد را به وضعیت آزمودنی و بر طبق قاعده ای معین منتسب کرد مانند سن، وزن و
این گونه متغیر ها به
- دو دسته تقسیم می شوند:
- **الف: متغیر کمی پیوسته:** متغیری است که بین دو مقدار متوالی آن، مقادیر بی شماری وجود دارد مانند بهره هوشی، قد و وزن.
- **ب: متغیر کمی گسسته:** متغیری است که بین هر دو مقدار متوالی آن نمی توان مقادیر دیگری را پیدا نمود مانند: تعداد فرزندان .

- متغیرهای اسمی: متغیرهایی هستند که حالت‌های مختلف آنها نسبت به هم برتری

ندارند، مانند جنس ، گروه خونی یا رنگ چشم (حالت‌های مختلف رنگ چشم ،

آبی ، می‌شی ، قهوه ای و برتری خاصی نسبت به هم ندارند) .

- متغیرهای رتبه ای: متغیرهای خاصی هستند که حالات مختلف آنها هر کدام

کمتر یا بیشتر از دیگری است و می توان آنها را مرتب کرد

- روش تجزیه و تحلیل آماری داده ها: در این قسمت باید چگونگی تجزیه و تحلیل اطلاعات روشن گردد. این کار باید قبل از انجام مطالعه و جمع آوری اطلاعات صورت پذیرد. زیرا به این ترتیب محقق مطمئن می گردد که کلیه اطلاعات لازم با شیوه مناسبی جمع آوری خواهند شد و هم چنین اطلاعاتی که هرگز مورد تجزیه و تحلیل قرار نمی گیرند مشخص می شوند و می توان آنها را جمع آوری نکرد

ملاحظات اخلاقي:

- ملاحظات اخلاقي در حرفه پزشكي و ساير رشته هاي وابسته از اهميت فوق العاده برخوردار است. به نکات اخلاقي بایستی در تمام مراحل تحقیق توجه نمود. در این راستا ارزشهای فرهنگی و احترام به حقوق افراد تحت مطالعه باید مد نظر قرار گیرد. صدمات احتمالي باید پیش بینی شود و در مجموع صداقت در تمامی مراحل تحقیقها باید رعایت شود .

محدودیتها و مشکلات احتمالی و راههای کاهش آنها:

- در هر تحقیقی ممکن است محدودیتها و مشکلاتی وجود داشته باشد . این محدودیتها می توانند جزء محدودیتهای اخلاقی باشند و یا این که به دلایل مختلفی از قبیل بودجه و عدم همکاری شرکت کنندگان در تحقیق و... امکان اجراء وجود نداشته باشد که باید در پروپوزال به آنها اشاره نمود .

جدول زمانی

- ۱ فهرستی دقیق و کامل از همه فعالیت‌های لازم تهیه شود .
- ۲- توالی فعالیت‌ها با توجه به هدف طرح تحقیق باید حفظ شود .
- ۳- مدت زمان هر فعالیت بطور دقیق مشخص شود.
- ۴- زمان های مضاعف طرح یعنی زمانهایی که در آن بیش از یک فعالیت صورت می گیرند، معرفی شوند.
- ۵- زمان های خلاء احتمالی را معرفی نموده و دلیل عدم فعالیت در خالی آن ارائه گردد. زمانهای خلاء میتواند به فعالیتی خاص مرتبط شود . به عنوان مثال کار جمع آوری اطلاعات به دلایلی چند روزی متوقف شود.

ردیف	شرح هر يك از فعاليتهاي اجرائي طرح به تفكيك	طول مدت	زمان اجرا					
			ماه ۱	ماه ۲	ماه ۳	ماه ۴	ماه ۵	ماه ۶
۱								
۲								
۳								
۴								
۵								
۶								

بودجه:

- نوع فعالی □ تهایی لازم ، مدت و زمان هر يك
 - - نیروی انسانی و تجهیزات لازم جهت تحقیق درست فعالیت
 - -احتساب نفر- زمان برای هر يك از فعالی □تها ، معمولاً يك فعالیت خاص
- نظیر جمع آوری اطلاعات توسط گروهی با تخصصهای گوناگون و تحصیلات مختلف و در سطوح خاص صورت می گیرد ، بنابراین باید برای هر فعالیت مشخص نمود که از هر تخصص چند نفر لازم است و هزینه هر ساعت چقدر است ؟

رفرنس نویسی

❖ برای نوشتن رفرنس ها دو راه کلی وجود داره. لا اقل یکی این دو روش کلی تو شورای پژوهشی مجله های مختلف یا دانشگاه ها قابل قبول هستند.

❖ ۱) numbered: تو این روش بعد از نوشته شدن هر قسمت از یه متن خاص شماره ی منبع آورده میشه. تو قسمت رفرنس های متن منابع با شماره شون قرار می گیرن.

❖ ۲) annotated: تو این روش بعد از نوشته شدن هر قسمت از یه متن خاص اسم نویسنده ی منبع همراه سال انتشار آورده میشه. ممکنه اطلاعات کاملتری متناسب با مجله ذکر بشه. منابع بر طبق الفبای اسم نویسنده ی اول مرتب میشن.

فرمت رفرنس نویسی عددی

□مقاله: اسم نویسنده (ها)، عنوان مقاله، مجله، سال انتشار، volume، issue،

صفحات

□کتاب: اسم نویسنده (ها)، عنوان کتاب، چاپ چندم، انتشاراتی، محل انتشار، سال

انتشار، صفحات

فرمت رفرنس نویسی اسمی

□مقاله: اسم نویسنده (ها)، سال انتشار، عنوان مقاله، مجله، volume، issue،

صفحات

□کتاب: اسم نویسنده (ها)، سال انتشار، عنوان کتاب، چاپ چندم، انتشاراتی، محل

انتشار، صفحات

1. The Global Burden of Hepatitis C Working Group. Global burden of disease (GBD) for hepatitis C. J Clin Pharmacol 2004; 44: 20–29.
2. Lavanchy D. Hepatitis B virus epidemiology, disease burden, treatment, and current and emerging prevention and control measures. J Viral Hepat 2004; 11: 97–107.
3. Shepard CW, Finelli L, Alter MJ. Global epidemiology of hepatitis C virus infection. Lancet Infect Dis 2005; 5: 558–567.
4. Amin J, Dore GJ, OConnell DL et al. Cancer incidence in people with hepatitis B or C infection: a large communitybased linkage study. J Hepatol 2006; 45: 197–203.
5. Amin J, Law MG, Bartlett M, Kaldor JM, Dore GJ. Causes of death after diagnosis of hepatitis B or hepatitis C infection: a large community-based linkage study. Lancet 2006; 368: 938–945.

- Alter, M.J., Margolis, H.S., 1990. The emergence of hepatitis B as a sexually transmitted disease. Med. Clin. North Am. 74, 1529–1541.
- Alter, M.J., Holland, P.V., Morrow, A.G., Purcell, R.H., Feinstone, S.M., Moritsugu, Y., 1975. Clinical and serological analysis of transfusion-associated hepatitis. Lancet 2, 838–841.
- Alter, M.J., Purcell, R.H., Gerin, J.L., London, W.T., Kaplan, P.M., McAuliffe, V.J., Wagner, J., Holland, P.V., 1977. Transmission of hepatitis B to chimpanzees by hepatitis B surface antigen-positive saliva and semen. Infect. Immun. 16, 928–933.
- Andre, E., 2000. Hepatitis B epidemiology in Asia, the Middle East and Africa. Vaccine 18, S20–S22.
- Beasley, R.P., Hwang, L-Y., 1983. Postnatal infectivity of hepatitis B surface antigen-carrier mothers. J. Infect. Dis. 147, 185–190.
- Benvegnu, L., Gios, M., Boccato, S., Alberti, A., 2004. Natural history of compensated viral cirrhosis: a prospective study on the incidence